

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪೌರನೀತಿ ಬೋಧನೆಗೆ ಬಳಸುವ ಬಹುಇಂದ್ರಿಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು

ಪೀಠಿಕೆ

ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದ್ದಂತೆ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು, ಕೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ 86% ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಜೀವಂತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ನೀರಸ ಇತಿಹಾಸದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಜಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

senses are gateways to achieve knowledge. Out of five senses, through seeing and hearing 86% knowledge is gained. Naturally children learn principles through employment of senses. Be able to secure the attention and interest of pupils. History becomes attractive & more realistic.

ಬೋಧನೋಪಕರಣಗಳ ಅರ್ಥ : - Meaning of Teaching aids.

“ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಶ್ರವಣ ಅಥವಾ ದೃಶ್ಯ ಅಥವಾ ಎರಡರ ಪ್ರಚೋದಕದ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನದ ಏಕತೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಗೆ” - ಬೋಧನೋಪಕರಣಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

“Teaching aids are the devices which present the unity of knowledge through auditory or visual stimuli or both with a view to help learning.” – it is called teaching aids.

• Definitions of teaching aids :-

ಬೋಧನೋಪಕರಣಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು :-

➤ ಯಾಕೋಕಾಮ್ ಮತ್ತು ಸಿಂಪ್ಸನ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ :-

“ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಮತ್ತು ಅವು ಕಲಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಅವು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತ, ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯುತ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಅಥವಾ ವಿಧಾನಗಳು” ಬೋಧನೋಪಕರಣಗಳಾಗಿವೆ.

According to Yoakam and Simpson :-

“ A.V. devices are means that can be employed to teach pupils what words mean and to aid them in critical thinking which is basis of higher forms of learning such then become devices for procedures that help to making learning more meaningful, more interesting and effective.”

➤ C.L.Bhalla - ಸಿ. ಎಲ್. ಬಲ್ಲಾ :-

“ಬೋಧನೋಪಕರಣಗಳು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯುತ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿಸುವ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಅಥವಾ ವಿಧಾನಗಳಾಗಿವೆ.”

“A.V. aids are devices or procedures that help to make learning more interesting and effective”.

➤ Burton :- ಬರ್ಟನ್:

“ಬೋಧನೋಪಕರಣ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಆರಂಭಿಕ, ಉದ್ದೇಶಪನ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಇಂದ್ರಿಯ ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಭಾವರೂಪಗಳಾಗಿವೆ”.

“A.V. materials are those sensory objectives or images which initiate , stimulate and reinforce learning”.

➤ **Goods : ಗೂಡ್ಸ್ :**

“ಬೋಧನೋಪಕರಣ ಕೇಳುವ ಅಥವಾ ನೋಡುವ ಇಂದ್ರಿಯದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ”.

“Teaching aid is anything by means of which learning process may be encouraged or carried on through the sense of hearing or sense of sight”.

Importance of multi sensory aids :

- ❖ They help in achieving teaching objectives easily.
ಬಹು ಇಂದ್ರಿಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಬೋಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.
- ❖ They can reinforce the teaching of history in many ways.
ಇದು ಇತಿಹಾಸ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಹಲವಾರು ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ They help in developing perception of learner.
ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಹಿಕೆ ಶಕ್ತಿ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ They develop power of observation.
ವೀಕ್ಷಣಾ ಶಕ್ತಿ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ They prevent boredom.
ಆಲಸ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತದೆ.
- ❖ They create interest.
ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

• **ಬೋಧನೋಪಕರಣಗಳ ಅನುಕೂಲಗಳು :**

1. ಬೋಧನೋಪಕರಣಗಳು ಕಲಿಯುವವನ ಗ್ರಹಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತವೆ.
They help in developing perception of learner.
2. ಇವು ಕಲಿಕೆಯ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯ ಧನಾತ್ಮಕ ವರ್ಗಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತವೆ.
They aid in positive transfer of learning and training.
3. ಕಲಿಯುವವನಿಗೆ ಪ್ರತಿಪುಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
They provide reinforcement to the learner.
4. ಆಲಸ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತದೆ.
They prevent boredom.
5. ವೀಕ್ಷಣಾ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.
They develop power of imagination and observation.

6. ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಜೀವಂತ, ಆಸಕ್ತಿಯುತ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿಸುತ್ತವೆ.

They make the teaching lively, interesting and effective.

7. ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ.

They achieve set objectives.

8. ಕಲಿಯುವವನ ಧಾರಣಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

They increase the retention of the learner.

▪ ಬೋಧನೋಪಕರಣಗಳ ಆಯ್ಕೆ ತತ್ವಗಳು

1. ಬೋಧನೋಪಕರಣಗಳು ಕಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಘಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು.

The aids should be integrated with learner.

2. ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿರಬೇಕು.

They should be appropriate to curriculum of the class.

3. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಯಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕು.

They should be according to age, intelligence, and experiences of students.

4. ತೀರಾ ಸರಳ ಅಥವಾ ತೀರಾ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದವುಗಳಾಗಿರಬಾರದು.

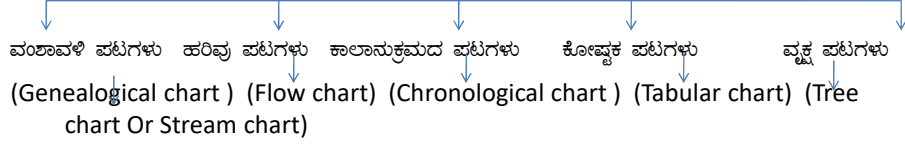
They should be neither too simple nor too complex.

5. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಆ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು.

They should satisfy the purpose with which it is used.

- ಬೋಧನೋಪಕರಣಗಳ ಬಗೆಗಳು :

1. ಪಟಗಳು -Chart

2. ಭೂಪಟಗಳು - Maps
3. ಕಾಲರೇಖೆಗಳು - Time lines
4. ಗ್ಲೋಬ್‌ಗಳು.(ಗೋಲ್) - Globe
5. ಮಾದರಿಗಳು - Models
6. ಓವರ್ ಹೆಡ್ ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟರ್ - Over-head projector
7. ಚಿತ್ರಪಟಲ ಪ್ಲೇಪರ್ - Film strip
8. ಸ್ಲೈಡ್‌ಗಳು (ಚಿತ್ರಪಲಕ) - Slides
9. ಟೇಪ್‌ರೆಕಾರ್ಡರ್ (ಧ್ವನಿ ಸುರಳಿ)- Tape recorder
10. ಚಿತ್ರಣ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು (ಸಿನಿಮಾ 16 ಮಿ.ಮಿ. ಪ್ಲೇಪರ್)-Films
11. ರೇಡಿಯೋ (ಆಕಾಶವಾಣಿ) - Radio
12. ಟೆಲಿವಿಷನ್ (ದೂರದರ್ಶನ) - Television

• ಪಟಗಳು chart

ಸ್ಪಷ್ಟ ದೃಶ್ಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಚಿತ್ರಗಳು, ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು, ಸಂಖ್ಯೆ ಸಮನಾಂತರ ವಸ್ತುಗಳ ಸಂಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯಹೋಲಿಕೆಗಳು, ಸಂಬಂಧಿತ ಮೊತ್ತಗಳು, ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ವರ್ಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂತಾದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ತೋರಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಅದು ಹಲವಾರು ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

A chart is a combination of pictorial, graphic, numerical and a vertical material which present a clear visual summary. Its main function is always to show relationships such as comparisons, relative amounts, developments, processes, classification and organisation. It depicts various Historical scenes and make Historical events more clear and intelligible.

- ಪಟದ ಬಗೆಗಳು

1.ವಂಶಾವಳಿಗಳು : ವಂಶಾವಳಿ ಪಟಗಳನ್ನು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಸಂತತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿ ದೃಶ್ಯ ಸಂಕೇತಗಳ ಮೂಲಕ ಒಂದೇ ವಂಶದ ಸದಸ್ಯರ ನಡುವೆ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

Genealogical charts are used to represent the growth of an empire or dynasty. Traditionally they are used in history to represent blood relationships between the members of the same line with the help of visual simbols.

2. ಹರಿವು ಪಟಗಳು : ಹರಿವು ಪಟಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಗರ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಂಗ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಂಬಂಧ, ವಿವಿಧ ರಾಜರುಗಳ ಸಂಬಂಧ, ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ರಚನೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅನುಕ್ರಮಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರತ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ:- ರೇಖೆಗಳು, ಆಯಾತಗಳು, ವೃತ್ತಗಳು, ಅಥವಾ ಇತರೇ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ರೇಖೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಚಲನೆಯ ದಿಕ್ಕನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

Flow charts or organisation charts are used to present organisational elements and their fundamental relationships. They are used to show sequence and the functional relationships as the organistion of city administration.

Ex:- lines, rectangles, circles or other graphic representations are connected by lines showing the directional flow of the organisation.

3. ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದ ಪಟಗಳು (ಕಾಲಪಟಗಳು)

ಕಾಲಾನುಕ್ರಮಿಕ ಪಟಗಳು, ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಘಟನೆಗಳ, ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಂತ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅವು ಕಾಲ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.

Cronological charts provide a chronological framework with in which events, developments may be recorded. They develop time sense. They help to comprehend and visualise the pageant of time and its relationship and the relationship between different aspects.

4 ಕೋಷ್ಟಕ ಪಟಗಳು :

ಕೋಷ್ಟಕ ಪಟಗಳು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸಾಧಾರಣ ಅನುಕ್ರಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ದತ್ತವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದತ್ತವನ್ನು ಹಲವಾರು ಶಿರೋನಾಮೆಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಶಿರೋನಾಮೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

Tabular charts present data in ordinary sequence.

Historical data is presented in tabular form. Data is analyses under several heads and subheads.

5. ವೃಕ್ಷಪಟಗಳು :

ವೃಕ್ಷಪಟಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲವನ್ನು ವೃಕ್ಷದಿಂದ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ರಂಬೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

In a tree chart or stream chart origin is represented by a tree and various developments as branches.

ಭೂಪಟಗಳು

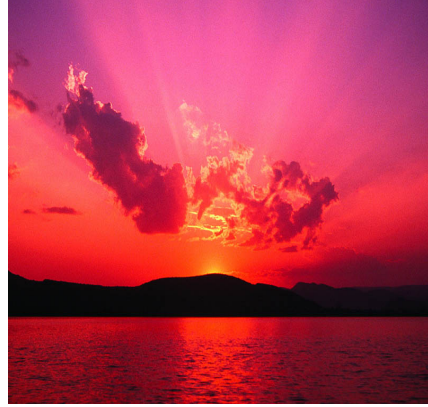
“ಒಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭೂಮಂಡಲದ ಸಂಕ್ಷೇಪ ರೂಪುರೇಷೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ನಕ್ಷೆಯೇ ಭೂಪಟ”

ಜಾನ್ಸನ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ:- “ಭೂಪಟ ಇತಿಹಾಸದ ಪಾಠಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಭೂಪಟಗಳಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸ ದಾಖಲಾತಿಗೊಂಡಿದೆ.”

Map is a representation of a part or whole of earth on a reduced scale. It depicts geographical features on earth's surface.

Johnson says :- That history has been made up by maps as well as recorded in maps.

THANKS

Presented by : Devaraja Y, Lecturer, Kumadvathi College of Education, Shikaripura